

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5, I. nadst. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravištvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Slovinci!

Preteklo je 25 let, kar so slovenski narodnjaki ustanovili »Družbo sv. Cirila in Metoda«, ki naj ustanovlja in podpira narodne šole. Družba je doslej rešila že na tisoče slovenskih otrok potujčenja.

Zdaj pa je krvni sovražnik slovenskih otrok začel uporabljati nova orožja: kupuje našo zemljo, naseljuje med nas nemške kmete, obrtnike, trgovce in uradnike. Vsa boljša mesta zaseda tujec, ki izrablja potem svojo moč, da izneveri svoje podložne narodu.

Novemu nevarnemu orožju moramo zoperstaviti nov čit in meč. Treba nam gospodarsko - obrambne organizacije, ki bo čuvala slovensko grudo, v obmejnih krajih podpirala obrt in trgovino in ji skrbela za zaveden naraščaj.

Taka organizacija bodi »Branibor«, ki mu je c. kr. ministrstvo notranjih zadev pravkar odobrilo pravila.

Slovinci! Podpisani pripravljajni odbor Vas vabi, da pristopite društvu. Zaveda se, da so Slovenci preobloženi z narodnim davkom za društva, katera radi nove organizacije ne smejo vinarja izgubiti, »Branibor« pa je taka potreba, da se žrtvam zanj ne moremo in ne smemo dalj izogibati.

Zavedamo se tudi, da »Branibor« ne bo vršil čudežev. A tudi s skromnim posredovanjem bo odvrnil marsikatero nevarnost, ki grozi slovenskemu gospodarstvu.

Zato pa Vas vabimo k pristopu vse, ki vidite nevarnost, a vendar še gledate zapupno v bodočnost Slovenstva. Naš narod ni rojen poginu. Verujemo, da je življenja in napredka zmožen. Odbili bodemo napade, če bomo žrtvovali in delali.

Naprej k temu delu in žrtvam!

Pripravljajni odbor »Branibora«:

Aleksander Hudovernik s. r.,

Andrej Senekovič s. r.,

dr. Gregor Žerjav, s. r.

Angleški kralj Edvard umrl.

Angleški kralj Edvard VII. je preteklo soboto nagloma umrl. Šele pred nekaj dnevi se je iz Biarritza na Francoskem vrnil na Angleško prehlajen, danes je mrtev.

Edvard VII. je bil rojen 9. novembra 1841 v Londonu kot najstarejši sin kraljice Viktorije in princa Alberta Koburžana in se je dne 10. marca 1863 poročil z dansko princezino Aleksandro, ki mu je povila šestero otrok.

Šele v starosti 60. let je po smrti svoje matere, kraljice Viktorije, zasedel kraljevski prestol. Do svojega 60. leta se ni nič bavil z javnimi zadevami. Služil je nekaj časa v armadi, a samo po imenu. Stopil je v tem času le enkrat v ospredje, namreč leta 1875., ko je v imenu krone napravil potovanje po Indiji. To potovanje in pa atentat, ki je bil nanj storjen v Bruslju meseca aprila 1900, sta najvažnejša dogodka iz časa, ko je bil prestolonaslednik.

V tem času je samo užival življenje. Mudil se je več v Parizu kakor doma. Bil je kralj mode in prvi lahkoživec med pariškimi in londonskimi lahkoživeci; zapravil je milijone in napravil na milijone dolga.

A ko je ta mož v starosti 60. let zasedel kraljevski prestol, se je pokazalo, da je dalekoviden politik in prebrisan državnik.

Kralj Edvard je v kratkih letih dosegel velepomembno novo grupiranje svetovnih sil. Uvidevajoč, da preti od Nemčije nevarnost ne le Angleški, nego celi Evropi in velikemu delu sveta, je osredotočil svoje sile na osamljenje Nemčije. Sklenil je zvezo s Francijo, utrdil prijateljstvo z Italijo, potegnil Špansko na svojo stran in se šprijaznil s starodavno nasprotnico Angleške, z Rusijo. Uredil je vse spore med Angleško in Rusijo v Aziji in po turški revoluciji izpodrinil nemški vpliv v Carigradu ter povodom aneksije Bosne in Hercegovine, videč v Avstriji za-

veznico Nemčije, dajal mogočno podporo balkanskim državam ter pomagal Avstriji financijelno oslabiti in si pridobil močen vpliv na vse balkanske države.

Dejansko sta danes Nemčija in Avstrija osamljeni v Evropi in to je v prvi vrsti delo kralja Edvarda VII.

Novi kralj se imenuje Jurij V.

Politični pregled.

Volitve na Ogrskem.

Ogrska ustava zahteva, da preteče med volitvami v poslansko zbornico in med otvoritvijo zbornice najmanj deset dni. Ker je nova poslanska zbornica s kraljevim reskriptom sklicana na dan 21. junija, morajo torej biti volitve končane 11. junija. Ministrski predsednik je dal ukaz, da se morajo volitve izvršiti med 1. in 10. junijem; ker se večinoma povsod vrše volitve prvi dan volilne periode, bo že 1. junija v glavnem določeno, kakšna bo nova ogrska poslanska zbornica.

Volilna agitacija je prav živahna. Na volilnem bojišču so doslej obležali že trije mrtvi in mnogo ranjenih. Novost je boj s kamenjem in skaženimi jajci. Zadnja nedelja je bila prav posebno bogata takih bojev. Marsikje so streljali tudi iz revolverjev. Torej na vsak način prav živahen volilni boj.

Cesar gre v Bosno.

Že dlje časa se je govorilo, da obišče tekom letošnjega leta cesar Bosno in Hercegovino. Sprva so se te vesti proglašale za neutemeljene, sedaj pa je samo uradno časopisje razglasilo, da se vladar res napoti v Bosno.

Kakor je določeno, pride cesar 30. t. m. v Sarajevo, kjer ostane tri dni. Tu bo sprejel prvake vseh veroizpovedi, bo imel sijajno vojaško parado, na to pa se bo napotil v Mostar, kjer ostane en dan. Če bo šel od tu na Dunaj preko Dalmacije ali preko Pešte, še ni določeno. Vprašanje je, kakšen namen ima to potovanje sivo-

lasega cesarja, ki bo letos že praznoval svojo 80. letnico. Dobro poučeni krogi pravijo, da ima vlada namen s tem cesarjevim potovanjem po Bosni in Hercegovini utrditi in poglobiti nagnenje, privrženost in ljubezen v srcih novih državljanov do prejasne vladarske hiše.

Cesarja bodo na potu po Bosni spremljali vsi skupni ministri in oba ministrska predsednika.

Predsednik poslanske zbornice se bo dvo-bojeval?

Predsednik poslanske zbornice, dr. Pataj, je v javni seji z neko opazko žalil poljskega poslanca Breiterja. Ta mu je te dni pisal pismo, v katerem mu grozi, da ga bo pri prvi priliki oklofutal. To pismo je predsednika dr. Pataja spravilo tako iz ravnotežja, da je poslal Breiterju dva svoja zastopnika, ki ga naj pozoveta na — dvoboj. Ne vemo, če bo prišlo do dvoboja, to pa vemo, da je precej čudno, ako poziva na dvoboj mož, ki je klerikalec, kateremu vera pod smrtnim grehom prepoveduje dvobojevanje. Morda pa verski nauki ne veljajo za klerikalne prvake?!

Narodna misel na Hrvatskem zmaguje!

V hrvatski sabor je bilo treba v petih okrajih dopolnilnih volitev. Te volitve so bile že večinoma v vseh okrajih, a v vseh so zmagali narodni kandidati. Kandidatje takozvane Frankove stranke, ki proglašajo Srbe za pravoslavne, Slovence pa za planinske Hrvate, in ki je bila doslej še vedno ponižna dekla vsake še tako nasilne vlade, so propadli na vsi črti. Frankovci so izgubili celo enega izmed najzanesljivejših okrajev, Brod. Tu je namreč zmagal eden najodličnejših hrvatskih rodoljубov, dr. Hinkovič, slavnoznani zagovornik obtoženih Srbov v »veleizdajniškem« procesu.

Državlјanska vojna v Albaniji.

V Albaniji se bije še vedno krvav boj med turško armado in upornimi Albanci. Dasi turška vlada neprestano pošilja v svet vesti o sijajnih zmagah, vendar uporno gibanje še vedno ni udušeno in brzojav nam poroča o vedno novih spopadih, ki stanejo obe stranki silnih človeških žrtev. Te dni je bila velika bitka pri Stimliji. Albanci so pustili na bojišču blizu 1000 mrtvih in se umaknili v gore. Bili so torej poraženi, da bi se pa po občutnem porazu udali, to jim niti ni misel ne pride. Vse torej kaže na to, da bo treba še mnogo krvi preliti, predno se bo Turkom posrečilo Albance ukrotiti.

Vodja klerikalne stranke dr. Šusteršič je v seji deželnega zbora dne 25. januarja priznal, da se je klerikalna stranka zvezala z Nemci proti slovenski Ljubljani. Slovenski kmet, ki si volil v deželni zbor te klerikalne poslance, kaj porečeš ti k temu?

Razgled po Slovenskem.

r Zakaj bo klerikalcem »Slovenska Straža«? Preteklo sredo je bilo v Ljubljani ustanovno zborovanje društva »Slovenska Straža«. To društvo bi naj imelo namen, kakor so zatrjevali klerikalni listi, podpirati in braniti Slovence na mejah. Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil — mimogrede omenjeno, zelo slabo obiskan, pa je dr. Šusteršič sramežljivo pripoznal, da je društvu naloga, braniti in podpirati obmejne Slovence v boju proti narodnim nasprotnikom, zadnji namen tega društva, prvi namen pa je, braniti cerkev, ki je nihče ne preganja, in habsburško cesarsko hišo, ki ima sama dovolj sredstev, da se uspešno brani, če bi bilo to potreba. Zakaj bodo potemtakem pobirali klerikalci nove prispevke med ljudstvom. Očividno v prvi vrsti za duhovščino, ki že itak pošteno gloda na našem narodnem telesu. Torej ni novo društvo ničesar drugega, kakor novo izžemanje ubogega ljudstva za prečastite duhovne gospode a pod novo firmo, češ, da se bo nabrani denar porabil za — obmejne Slovence!

r Župan ljubljanski gospod Ivan Hribar je zopet nevarno obolel. Z Dunaja, kjer je opravljal svoje poslanske posle, se je v sredo vrnil v Ljubljano. Nadejamo se, da bo kmalu okreval in mogel zopet posvetiti svoje moči delu za narod in domovino.

r Ljubljanska kreditna banka. Ta najstarejši in največji bančni zavod na našem jugu zvišuje te dni svojo delniško glavico od K 3.000.000 na K 5.000.000 z izdajo 5000 komadov novih delnic. Posestniki starih delnic imajo pravico prevzeti na vsake tri stare dve novi delnici in sicer po kurzu 420 K za komad, dočim se prepustijo ostale delnice novim subskribentom à 445 K za komad. Prijave na nove delnice sprejemajo vsi večji slovenski denarni zavodi, v prvi vrsti seveda centrala v Ljubljani in podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. (Glej tudi današnji inserat.) Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice pri 6½% ni dividendi lanskega leta skoraj s 6% čistih, priporočamo njih nakup zlasti našim denarnim zavodom, kapitalistom in trgovcem, kar najtopleje. Obenem priporočamo »Ljubljansko kreditno banko« kot prvi, izključno slovenski zavod, k posredovanju vseh denarnih kupčij.

r Dohodki in stroški. »Družba sv. Cirila in Metoda« je imela meseca aprila t. l. sledeči promet, in sicer: **Dohodki:** A. redni dohodki: 1. Prispevki iz nabiralnikov 2032 K 25 vin.; 2. prispevki podružnic, in sicer: Kranjska 1232 K 17 vin., Štajerska 753 K, Koroška 35 K, Primorska 184 K 10 vin., skupaj 2204 K 27 vin. 3. razni prispevki 5350 K 24 vin., skupaj 9586 K 76 vin. B. izredni dohodki: 4. pri-

spevki za obrambni sklad 4745 K 40 vin., skupaj 14.332 K 16 vin. — **Izdatki.** A. redni izdatki: 1. plače, remuneracije učiteljskemu osebju, razni računi itd. 9389 K 70 vin. B. izredni izdatki: 2. naložitev na glavnico ozir. obrambni sklad 4164 K 20 vin., skupaj 13.553 K 90 vin.; torej prebitka 778 K 26 vin.

r K obrambnemu skladu družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 678. »Hranilnica in posojilnica« v Ajdovščini (plačala 200 K); 679. Mankoč Ivan v Trstu (plačal 200 K); 680. Mankoč Radoslav v Trstu (plačal 200 kron); 681. Knavs Janko v Trstu (plačal 200 K); 682. Trnove Vladko v Trstu (plačal 200 K); 683. Ivan Možina, nadučitelj v p. v Krčevini pri Ptujju (plačal 50 K); 684. Neimenovani v Radovljici po gosp. L. Fürsagerju (plačal 200 K); 685. dr. Albert Kramer iz Trbovelj; 686. Neimenovani iz Ljubljane (plačal 200 K); 687. Občina: »Sej je vse glih« v Radovljici (plačala 200 K).

r Ko mene več ne bo... V korist družbi sv. Cirila in Metoda so se zopet zavarovali trije rodoljubi pri »Prvi češki splošni delniški zavarovalnici« v Trstu za skupni znesek 2500 K. — Hvala iskrena!

r Dopolnilna državnozborska volitev na Štajerskem v okraju Gornjigrad - Šoštanj - Marenberg - Slovenski Gradec, ki ga je zastopal pokojni napredni poslanec Vinko Ježovnik, je razpisana na ponedeljek, dne 4. julija. Upati je, da tudi pri tej volitvi zmagata napredna stranka, čeprav klerikalci že sedaj napeljujejo vodo na svoj mlin.

r Poskušen umor s strupenimi kroglicami v Logatcu. Sum, da je hotel gospo Hamerlitz zastrupiti, leti sedaj na njenege sina iz prvega zakona, Frana Hladnika, trgovca iz Trsta. Preteklo soboto so ga že izpustili iz preiskovalnega zapora, v ponedeljek pa so ga zopet zaprli, ker se je javil neki Italijan, Piacentini, ki pravi, da je Hladnik narekoval njemu tisto pismo, ki ga je nato dobila gospa Hamerlitz, skupno s strupenimi kroglicami. Če je Italijanova izpoved resnična, bo dognala preiskava, za sedaj se zdi še precej neverjetna.

Sokolski zlet na Vačah.

V nedeljo, dne 8. maja so nas Vačane posetili vrli »Sokoli« iz Litije, Šmartna, Zagorja, Hrastnika in Ljubljane. To je bil dan svečan, dan bratstva in dela, ki je pokazal našim občanom, da more le kak prodanec delati proti Sokolstvu.

Že dopoldne je dospela deputacija »Sokola« iz Št. Vida pri Ljubljani. Drugi so dospeli na Vače ob pol treh popoldne.

Pri vsprejemu je pozdravil prišlece brat predsednik »Telovadnega odseka litijsko - šmartniškega »Sokola« na Vačah«, Rado Kozjek. Njegove vznesene

besede so izzvale burne na zdar - klice. — Odgovoril je podstarosta »Sokola Litija - Šmartno«, br. Ferdinand Tomazi n.

Nato se je razvrstil spreved. Na čelu Sokol iz Zagorja z zastavo, potem deputacij: Hrastnik in Št. Vid, za njima Sokol Litija - Šmartno in zadnji Vače z naraščajem. Pri prvi hiši je čakalo »Moravsko pevsko društvo«, ki se je priklopilo sprevedu. To vam je bil veličasten pogled na to neustrašeno četo, polno poguma, volje in narodne zavesti! V tem svečanem trenotju sem se nehote domislil Šeborjevih besed:

Kje je sovražnik
in kje je lažnik?

Dalje čez njega le smelo!

Ob pol štirih se je pričelo z javno telovadbo. Prvi je nastopil naraščaj z Vač. Izvajal je proste vaje za župno tekmo »Sokola L.« v Ljubljani.

Mladi začetniki so rešili svojo nalogo povoljno, za kar jih je občinstvo, katerega je bilo najmanj do 600 oseb, burno pozdravljalo.

Naraščaj iz Zagorja nam je pokazal sad vztrajne vaje. Izvajal je zagrebške proste vaje naravnost vzorno. Ko so pa nastopile vrle zagorske »Sokolice«, smo bili ginjeni do solz. Vaje, ki so jih izvajale in ki se kaj lepo prilegajo ženskemu značaju, so si pridobile burno ploskanje. Hvala vam, vrle Sokolice, posebno pa sestri načelnici za izreden užitek.

Na to članstvo z celjskimi prostimi vajami. To je bil pogled! Kakor bi bili živi kipi, z eno dušo, z eno samo voljo!

Skupni telovadci so potem nastopili v dveh vrstah na orodju. Prva vrsta »Sokola I.« iz Ljubljane in druga iz telovadcev ostalih društev. Prva pod vodstvom brata načelnika Janka Dimica in druga pod vodstvom načelnika Ignaca Finčingerja. To je bil užitek za nas! Ljudstvo je vsako vajo pozdravilo z burnim ploskanjem.

Po končani telovadbi je imel brat Modie lep vspehujajoč nagovor. Njegove besede so nam prilile novega veselja do sokolske stvari.

Moravsko pevsko društvo je nato zapelo »Slovan na dan!« Krasno petje me je zazibalo v globoko razmišljanje... In ko so mi donele na uho besede:

»Prikaži se rešilni žar,
otmi naš rod!«

sem si dejal: »Že prihaja, da, je že tu oni rešilni žar, ki nas otme robstva, da, rešilni žar: »Sokolska zavest!«

Kmalu na to so zapeli šmartinski »Zvonaši« A. Foersterjevo: »Sokolsko«. Kako vznese, samozavestno!

»Če Sokol dvigne drzna krila
vrabičev roj pobegne plah...«

Na to se je na okusno ozaljšanem dvo-rišču župana brata Zarnika razvila presrečna zabava. V ličnih paviljonih so nam stregla vrla vaška dekleta in gospe. Na-

val na paviljone je bil mestoma tak, da so komaj zmagale. Čast takemu ženstvu!

Proti večeru so se društva zadovoljno z uspehi poslovala ob gromovitih: »Na zdar-klice!«

Omeniti je še, da so se vrstili med zabavo krasni govori na pr. brata staroste dr. Premruva, dalje sivolasega brata iz Zagorja, ki je rekel med drugim: »Nardečo srajco sem toli ponosen, da je ne siečem prej, da leže z menoj v hladen grob!« Frenetično ploskanje.

Govoril je tudi načelnik z Vač brat Blaganje in pevovodja »Moravskega pevskega društva«.

Vi pa, dragi Vačani in okoličani, premislite, je-li taka sokolska vzgoja za Vaše otroke dobra ali ne! Pošljite svoje sinove v telovadnico, da se okrepe na telesu in duhu, da se vzgoje v dobre sine, vztrajne delavce in zavedne Slovence! Kmalu boste videli, da telovadnica mladeničev ne pokvarja, ampak poboljšuje!

Končujem. Uspeh, ki ga je imel ta izlet, je neprecenljiv. Obstoj vaškega »Sokola« je zasiguran. Seme je padlo tako globoko, da ga ne izruje noben sovražnik. Le krepko tako naprej proti cilju!

—an—

Dolenjski novičar.

d Z Vač. Pri sokolski slavnosti so se v nedeljo Čuki kar poskrili. Kaplan je z doma v Moravče bežal in še nekaj Čukarije z njimi. Kar jih je doma ostalo, so plašno zijali velikansko število »Sokolov« in »Sokolic« in si niso upali drugega kakor da so stiskali fige v žepu. Kar kurja pot jih je oblivala, ko so telovadili »Sokoli«. Čast načelniku, ki je naše »Sokole« tako dobro naučil telovaditi, dasi fantom in dekletom ni bilo treba nič šteti belih kronic. Ko so pa šli Čuki na Savo, pa je plačal vsak po pet kron za tisto malikovanje. Koliko časa boste zavedni starši to trpeli? Zvedeli smo, da je povabil kaplan Čuke iz Šmartnega, da na binkoštno nedeljo pridejo na Vače. Znabitj za to, da bi še Osolela kaj iztočila, ker je bila pri sokolski slavnosti njena gostilna čisto prazna. Mi pa se ne zmenimo za Čuke.

Nekdo, ki še ni Sokol.

d Iz Bele krajine. Prostovoljno gasilno društvo so ustanovili v Dragatušu. Občinski odbor je v svoji seji dne 10. aprila soglasno sklenil porabiti za nakup gasilnega orodja občinske obligacije v znesku 600 K. Majhna svotica je to! Gotovi gospodje pa iz te zadeve kujejo političen kapital. V predzadnjem »Domoljubu« izbljuvali so ves srd na ondotnega nadučitelja, menda v zahvalo, ker je s svojim neumornim in nesebičnim prizadevanjem dosegel realizovanje omenjenega, neobhodno potrebnega društva. Zabavljajo čez občinsko gospodarstvo ter rotijo deželni odbor, naj ne do-

pusti, da bi se občinsko premoženje tako lahkomišelnostno zapravljalo. Zlobno to hujskanje je rodilo zaželjen uspeh, da se bodo nekateri kmetje pritožili. Gotovo tudi ni častno za dragatuškega gospoda župnika, da celo podpihuje take nezadovoljneže k agitaciji zoper tako koristno akcijo. Gospod župnik! Kadar boste vi občinski odbornik, za katerega se že sedaj kmetom okrog ponujate, bo pa gotovo konec občinskih doklad in občinska blagajna se bo šibila pod težo svetlih srebrnjakov, kajti vi sigurno veste za kak tajen in trajen vir dohodkov. Pomagal vam bode s svojo bistroumnostjo oni pseudomodričan iz Zapudja, katerega prepričanje je slično kokošjemu repu, prodal ga je za različne lačni njegov želodec tešilne dobrote na farovski mizi. Dragatušcem je le čestitati, da so se zdramili iz mrtvila ter se z vne- mo poprijeli gospodarskega preporoda. Snujejo tudi kmetijsko podružnico, ki je bila v tako lepem kraju že davno potrebna.

d Posojilnica v Črnomlju naklonila je prostovoljnemu gasilnemu društvu v Dragatušu darilo v znesku 100 K, kar govori dosti za podpiranje tega denarnega zavoda. Radovedni smo, koliko bo dala dragatuška farovška posojilnica. Teško bo kaj. Gospod župnik postanejo rdeči kakor purman, če jim kdo kaj omeni od »šprice«. Saj če jim farovž pogori, bodo tako kmetje drugega sezidali, posebno pa lahko, ker bodo brez občinskih doklad.

d Vsa častZapujcem! Z ozirom na dopis, priobčen v »Slov. Domu«, v katerem se dopisnik nepovoljno izraža o Zapujcih, nam piše somišljenik to-le: »Zapudje je napredna vas. Zapujci so vsi razen par izjem zmira trdno držali za vsakega naprednega kandidata. Radi par uzmovičev vendar ne kaže blatiti vse vasi. Neresnica je, da ni fanta in dekleta v vasi, ki ne bi bil v Marijini družbi. Nasprotno je resnica. Fantovske Marijine družbe v Dragatušu ni, a v dekliški Marijini družbi jih je pa ravno iz Zapudja najmanj, menda samo hčere znanega »Okrečana«. Toliko prosim v popravek, da se ne bo našim somišljenikom delala krivica. (Obžalujemo, ako smo bili napačno obveščeni. Uredništvo.)

d V obrambo. V 18. številki dičnega »Domoljuba« mi je nek prijazen gospod posvetil dolg članek. Očita mi, da se že več časa trudim za ustanovitev požarne brambe, da sem sklical nedavno sejo obeh občinskih odborov v župniji ter da da je zmagala večina s sklepom, da se občinske obligacije porabijo za nakup gasilnega orodja. Resnica v članku je le, da sem se trudil za ustanovitev gasilnega društva. Menda me vendar še za to trudoljubnost ne zavida črni dopisnik! Pri seji o sklepu za porabo občinskih obligacij ni bilo treba odločevati večini, ker je bil predlog soglasno sprejet. Pristašev pri seji nisem videl, pač

pa odbornike, katerim je na srcu blagor in napredek občine; može, katerih ni prevladovala politična strast, ampak prepričanje, da hočejo s svojim hvalevrednim ukrepom koristiti občini in okolici. Očitanje, da drago prodajam drevesca iz šolske drevesnice, je naravnost nesramno. Krajni šolski svet ni za oskrbovanje šolskega vrta tekom mojega devetletnega službovanja žrtvoval niti vinarja, jaz pa sem drevesca, katerih sem nad tisoč oddal med ljudstvo, prodal povprečno po ceni, katere se drži c. kr. kmetijska družba za svoje člane. Kdo je pa suhorskim pogorelcem daroval drevesca? Na tuje stroške naj bi postal slaven! Kdo za vruga je v občini do sedaj več žrtvoval za požarno brambo, bodisi v gmotnem ali drugem oziru? Načelniško čast pa drage volje prepustim onim zavidljivcem, ki pri vsaki še tako koristni napravi kažejo svoje politično kopito. — K o s e c Miško, nadučitelj.

d **Iz Mokronoga.** V zadnji številki tega lista nekdo udriha po našem nadučitelju g. Pirnatu in to radi odstranitve nekih malih nasadov pred šolo, kateri so se lansko leto začasno in le zato napravili, da ni imela deca povsem prostega dostopa na cesto. Sem prepričan, da bi bilo marsikaj ostalo, da se ni sklenilo napraviti novo ograjo. In za to ograjo je namenjeno ono kamenje, katero je dopisniku tako napoti. Da pa le-ta dela v tem gospodu nadučitelju krivico, se lahko prepriča, če se potruži malo okoli šole — kjer bode videl marsikaj lepega. Toliko v pojasnilo in obrambo krivično napadenega tovariša.

J o z e f T r a t a r.

d **V Škocijanu pri Mokronogu** priredi podružnica sv. Cirila in Metoda dne 22. maja (nedelja po Binkoštih) veselico v prostorih g. Zalokarja (prej J. Rabzelj). Na sporedu je: a) petje; b) »Brat Sokol«, šaloigra v enem dejanju; c) srečolov in d) prosta zabava. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Sedeži po 80 vin.; stojišča po 40 vin. Udje podružnice imajo stojišča prosta. Dasi je podružnica ustanovljena še-le 2. februarja t. l., priredi že **tretjo veselico**. Želeti je, da se je spomnijo tudi vnanji gosti in jo podpro s svojim obiskom. Vsi prijatelji podružnice se prosijo vljudno, da ji naklonijo za srečolov kak dobitek. Sprejme se hvaležno tudi vsak najmanjši dar. Dobitki naj se pošiljajo gdč. F. Čerov, t. č. blagajničarki. Domačini in okoličani! Pridite ta dan v obilnem številu, da se zopet enkrat dobro zabavamo in od srea nasmejemo!

d **Iz Št. Janža na Dolenjskem** se nam poroča o tamošnjem župniku, Nemaniču, neverjetne stvari. Dne 1. maja je baje prosil na prižnici boga, naj bi kmetom mrz vse pokončal, kar pa ostane, naj toča pobije. Na župljane je baje zato tako hud, ker zahteva od njih 9000 K bire za nazaj in za naprej, kmetje mu je pa nečejo dati. To je sicer za župnika hudo, če mu kmetje

nečejo dati bire, ker je v resnici velik revež, kajti znano je, da je že mnogo župnikov od lakote pomrlo, vendar vkljub temu ne verjamemo, da bi bil župnik Nemanič tako hudoben, da bi želel svojim faranom, naj jim mrz in toča vse pokončata. Može pa je, da se župniku Nemaniču v glavi meša, kakor pravi dopisnik iz Št. Janža. Farani ga preklinjajo, da se vse kadi. — Pravijo, da mu bo v jeseni hudič prinesel pšenice in mošta, sami mu bodo pa natočili mesto mošta gnojnice. Ljudje komaj čakajo, da se iznebe takega božjega namestnika.

d **S Krke.** V nedeljo, dne 8. maja nas je posetil od škofa poslani Kalan iz Ljubljane. Imel je tri pridige, prav rečeno govore: zjutraj med mašo ob 6., ob 10. in popoldne ob 2. Vse trikrat se je izražal tako preprosto, da se je našim farmanom silil smeh v obraz. Govoril je o »Marijini družbi«, hvalil »Čuke«, kako da so potrebni, koliko jim bo koristilo, ko pridejo k vojakom itd. — Pripravljal je na nekak shod, kakor ga je bilo umeti. Mi Krčani mu pa naravnost povemo, da muga ni treba prirejati na Krki, ako se noče blamirati. Naj lepo doma v Ljubljani pri škofu ostane, pa naj škofu svetuje, da na naše stroške ali obresti ni treba nič več jemati posojila v nemški hranilnici, sploh v nobeni. — N a p r e d n i K r č a n i.

d **Iz Velike doline pri Jesenicah na Dolenjskem.** Dragi mi »Slovenski Dom«! Sprejmi v svoje predale ta malo dolgi dopis, ki je prvi v naprednem listu iz naše fare. Poslušaj, dragi čitatelj, in strmi, kaj se godi nam ubogim tlačanom v Veliki dolini. Pri nas imamo župnika z imenom Janez Gnjezdca, ki pa je vse kaj drugega ko pa župnik in je k nam privandral s kraja pokore, to je s fare Vojsko. Za časa prejšnjega g. župnika Brulca smo imeli slovesno pritrkovanje zvonov med službo božjo ob praznikih, sedaj je ta božji gospod prepovedal pritrkovanje. Zagrozil je, da bode opustil službo božjo, ako se bo še dalje pritrkovalo. Namesto, da bi nam oznanjeval besede božje, kar je Kristus učil, nas pa zmerja z najgršimi psovki. Pri velikonočnem izpraševanju je take govoril vpričo mladine, da se je vsakdo zgražal nad takim govorjenjem. Pri poštarici na Jesenicah je vsak dan kuhan in pečen. Tudi gdčni. Alojziji Golobič v Veliki dolini ne da miru. Tudi tam pregleda vse liste, komu so namenjeni, potem pa čujemo ob nedeljah s prižnice same psovke. Čez 6 let je nosil za bolj daljne kraje pošto 70 let stari Bizjak, ko pa je prišel Gnjezdca k nam, mu je precej službo odvzel in jo izročil organistu. Stari Bizjak je prej zaslužil vsaj nekaj malega, zdaj ne zasluži po krivdi župnika prav ničesar. Seveda je Gnjezdci vseeno, če prav človek od lakote pogine, da je le on sit. V letu 1908 je ta gospod ustanovil posojilnico in dal natisniti cel kup knjižic za vlaganje in vzdi-

govanje denarja, pa še do danes ni niti en član posojilnične knjižice dobil v roke. Kaj je s knjižicami in kaj mislite, da ljudem knjižice ne daste, ko si denar izposodijo. Ali vas še ni izučil dr. Ivan Janeš, odvetnik v Brežicah. Kake priimke ste dajali svojemu bližnjemu sosedu »Blažu«? Kako ste govorili proti Tomšetu? Ali še znate »šlogati« na karte? Kako ste postopali z Andrejem Muničam? Našteli bi vam lahko še marsikaj, kako ste se na primer vozili po Samoboru, pa za danes naj bo dovolj. Saj bo še priložnost, da vas pokažemo ljudstvu v pravi luči. Odpreti hočemo ljudem oči, da spoznajo, da niso duhovniki nič drugega kakor cerkveni uradniki, ki vedno delajo tako, da imajo že na zemlji nebesa, kajti v nebesa po smrti naši duhovniki itak ne verjamejo. Če bi verovali, da bo treba dajati po smrti odgovor, potem bi pač drugače živeli.

Jz Št. Ruperta na Dolenjskem.

d **Nenasitnega Cankarjevega hlapca** imamo pri nas, ki je učiteljstvu samo v sramoto. Nedavno je cel popoldan in pozno zvečer brenkal v mirnski gostilni, misleč, da bo dobil vsaj tako danko, kakršno je bil dobil v šentrupertske farovžu. — Mož pa je čakal in čakal, toda danke ni bilo od nikoder. Vsi prsti so mu bili že zatekli od brenkanja, pa se še nihče ni zmečil zanj. Slednjič ga je natararica vprašala, če bi kaj jedel; mož je seveda pritrdil, dasiravno je bil brez evenka. To je še bila sreča zanj, da je bil v gostilni dober prijatelj, ki mu je plačal večerjo. Cankarjeve hlapce preganja res kruta usoda, kajne da, učitelj Miroslav Trošt.

d **Nemške vžigalice** prodaja trgovec Knez. Ima tudi one za obmejne Slovence, ali kakor jih pri nas imenujemo »ajmohtarske« vžigalice in vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Vendar kdor pride po vžigalice, mu najprej ponudi nemške, ako teh ne mara, mu pa ponudi »ajmohtarske«. Ciril - Metodovih pa ne da drugače, kakor če se jih z vso resnostjo zahteva. — Zato opozarjamo neodvisne slovenske kmete, naj vselej zahtevajo vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda.

d **Pasje pridige v cerkvi.** Dne 8. maja je imel naš gosp. Štrajhar pasjo pridigo. Primerjal nas je malim psičkom, samega sebe pa velikemu črnemu psu, v katerega se mi mali psički vedno zaletavamo. Nastal je v cerkvi smeh in ljudje so začeli zapuščati hišo božjo, v kateri je govoril namestnik božji tako čudne besede. Še nekaj takih pridig, in najbolj omejen kmetič bo sprevidel, da nas samo farbate. Res, daleč smo prišli, da naša duhovščina uganja v cerkvi take burke.

d **Nikdar polna farška bisaga.** Pretekli mesec je naš gosp. Štrajhar pokopal dva majhna otročička, in sicer z enim sprevedom. Ko je šel od pogreba domu,

pride mati enega umrlih otrok in ga vpraša za račun. In kaplan, ki je plačan od cerkve in od države, je računal ubogi ženi 20 kron (reci dvajset kron) za otročji pogreb. Žena je moža začudeno pogledala, ko je pa kaplan bolj ostro ponovil, da zahteva 20 kron, mu je žena tudi odštela zahtevano svoto. Pri tem slučaju lahko sprevidijo tudi oni, ki sicer nečejo sprevideti, kako drago zaračuna kaplan vsak svoj korak, mi kmetje pa naj mu vse zastonj napravimo. Ob priložnosti bomo našega kaplana vprašali, koliko so računali od pogrebov apostoli. Kmalu bo prišlo tako daleč, da bomo delali samo za državne in za cerkvene davke. Upamo pa, da se bo tudi naš kmet še o pravem času spame-toval.

Novice iz Semiča.

d Na semiškem sejmu 26. aprila je bilo 1800 glav goveje živine, prodalo se je okolo 600. Kupci so prišli iz raznih strani, tudi par Italijanov smo opazili. Sploh so semiški sejmji vedno dobro obiskani, a upamo, da bodo še bolj, kadar dobimo že davno obljubljen železnico. Gg. Šuklje in Matjašič, dajta vendar malo podrezati, da bodo že vendar enkrat začeli graditi, da ne bodo inženirji vedno zastonj muhe po Belokrajini lovili. Ali ste pozabili na obljubo ob deželnozborskih volitvah? Mislili smo, da nam bo Matjašič železnico dal, ko smo videli, kako so črni gospodje hiteli agitirati in volilne listke popisovati, a zdaj smo sprevideli, da kralj Matjaž slabo straž.

d Gosp. župniku povemo, da naj da pesne in krompirjeve kleti le sam popraviti, ako mu jih neče nemški viteški red. Mi mu ne damo niti krajcarja, saj tudi nam razna poslopja razpadajo, a moramo si jih sami popravljati. Tako tudi vi storite, da ne bodete v nevarnosti, kakor ste rekli. Torej le urno na delo: ako boste čakali na občine, ne boste imeli letos kleti gotovih. — Toliko za danes!

d Nevaren človek. Dne 7. maja je prišel nek Kočevar v gostilno g. D. Tu je pri mizi zblaznel in hotel vse pobiti. Ker je bila gostilničarka sama doma, je poslala po orožnike, da bi ga odvedli. Tu pa je dobila baje odgovor: Za vsako malenkost ne gremo ven.

veliko storilo. Marsikom bi tega ne bilo treba, če bi poslušal pametne svete pametnih mož. Pa naši ljudje so že taki, kar gospod pravijo, to je dobro. Pa kakor se vidi pri dobnavski zagrugji, ni vse tako. Duhovni gospodje so vse to vpeljali in vas spravili v tako nesrečo, skrbi in nazadnje tega in onega v revščino. In zapeljivci? Dr. Krek je časten občan naše občine, škof ravno tako, Kparjev gospod Matevž, še mlad gospod, ki se za nas zdaj briga kot za lanski sneg, se ponasa s častnim občanstvom. Lahko se smejejo ti in drugi božji gospodje, ko vidijo, kako gredo za njimi nevedni ljudje kot dobro obrasle ovce, da jih strižejo. Naša občina ima poln koš častnih občanov za zasluge, da bo romalo lepo število tisočakov iz naše občine. Pa kaj hočemo? Naši ljudje so že taki. Jeseni bodo občinske volitve. In kaj bo? Vse, kakor je zdaj. Tako ne bo. Stari oče, župan samo po imenu, Presere, ne bo več nosil tega imena, zato ga bo pa najbrže nekdo v obližju župnišča. To je, župnik Braje bo imel bližje in on bo pravi župan. Vse to se lahko že zdaj spozna iz njegovih besed, v katerih namigava na to. Res, da so nekateri zdaj jeze in zabavljajo, a ko pride čas, bo pometalo vse skupaj puško v koruzo pred župnikom, Lužarjem in pred škofom, ki nas obiše poleti. Pred tremi leti se je obetal vse polno dobrot, ko so zavzeli občino vseskozi katoliški in pobožni možje. Kakšne dobrote je napravilo sedanje županstvo, o tem vé povedati oče Peršuti. Tako je, res žalostno. Vsa ta škoda ne spame-tuje ljudi, da bi spregledali, kam pripelje duhovsko gospodarstvo, ali kjer ima duhovnik vse v rokah. Njemu je lahko: ko je treba plačevati, se potuhne, če toča pobije, on vseeno dobi bero. Maš na ostanje, očenašev, dobro plačanih, da ne vé kam ž njimi. In ti kmet, pa tavaš za njim kot neumen kužek. Tega sicer ne smemo reči, da vsi. Tudi med nami je kmetov, dobrih kmetov, ki so se že otresli farovškega jero-robstva in se ne puste komandirati iz farovža. Veliko takih mož ni, a so. Zgledujte se po teh še drugi in verjemite, da v drugič ne boste tako prokletu zapeljani in osleparjeni kot ste z dobnavsko zadrugo. Gospod duhovnik v cerkev, drugo ga nič ne briga. Enkrat bo že tako, a letos še ne in ostane gospodar v občini gospod Braje.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g Kakšne razmere vladajo v naši šoli bodisi v ljudski ali obrtni, odkar imamo šol. vodjo nekega Miheliča, naj si predstavijo cenjeni čitatelji iz teh-le vrstic: Med poukom v obrtni šoli hodeč g. vodja Mihelič ima to smolo, da ga pogosto kak fantič potegne vzadaj za suknič. Mihelič se jezno obrne, vprašuje: »Kdo me je spet potegnil?« »Jaz ne, jaz tudi ne,« se smeje odzovejo učenci. »No, potem si me ti baraba,« zavpije nad bližje sedečim, ki je pa

slučajno po čukuladi njegov brat. »Baraba mi ne smete reči, če ne, Vas tožim,« se odreže fantič. »Pa si baraba,« nadaljuje vodja. »Potem si ti tudi,« odgovori brat. Na to se prične žvižganje in tako mine ta imenitni pouk, drugi dan pa se brat vodja Mihelič ne upa v šolo, rekoč: »Se bojim, da me bodo spet izžvižgali.« Tako v obrtni šoli, drugič kaj iz ljudske. In temu orlu je baje visoki deželni šolski svet podelil dekret kot vodju obrtne šole v Št. Vidu, ter s tem prikrajšal novoimenovanega vodjo ljudske šole, g. Bajca, ki naravno preišlja ali bi se napotil v ta srečni Šent Vid, da smo tako v nevarnosti, da se nam odpove še ta imenovani šolski vodja, ki je bil poleg Miheliča takorekoč edini kompetent. In naš slavni krajni šolski svet z Zabretom in Klanfarjem na čelu ne vidi nič, ne sliši nič, saj je Mihelič odbornik Čukov in ponižen farovski sluga, proti tem da je proti bivšemu vodji g. Žirovniku kar mrgolelo ovadb na okrajni in deželni šolski svet, dasi je bilo dokazano, da je vodil šentvidško ljudsko kot obrtno šolo najvzorneje. Da je bila ta gonja gnusna, ostane nepozabno, a tem steklim ljudem še ni dosti. Med tem, ko videč Miheličevo delo, molčijo, spravili so se nad našega krajnega šolskega nadzornika, gospoda Josipa Matjana iz Vižmarjev, ki je povsem moč na svojem mestu, in spisali na okrajni šolski svet grozovito ovadbo, katero so podpisali s prošnjo, naj se ga odstavi. Napoti jim je seveda, ker ne morejo popolnoma v kalnem ribariti. Rado-vedni smo, kakšen uspeh bode imela ta ovadba. Zasedovali pa bomo delovanje naših osrečevalcev vedno in o njem še marsikaj povedali.

g Zabretova brezvestnost. Neka revna ženica, vdova iz naše vasi, nam je pripovedovala natančno tako-le: »Ni dolgo temu, kar me je Zabret najel, da sem mu nažagala drv. Pogodila sva se, da plača za to delo 4 K 80 vin. Delo je bilo težavno in reči moram, da sem to vsoto krvavo zaslužila. A čujte, ko so bila drva razžagana, me je poklical k računu ter mi odštél 2 K 80 vin. Vidite, tako mi je ta lisjak utrgal celi dve kroni. Jaz sem ga opozorila, da sva se zmenila za plačo 4 K 80 vin., toda on ni hotel o tem nič slišati ter mi rekel, da je 2 K 80 vin. dovolj. S solznimi očmi sem vzela ponujano vsoto, ker inace bi mi še tega ne dal.« Ko je ženica to pripoved končala, se je oglasil neki drug težak, ki je dosedaj mirno poslušal: »O, to je pa Tinetova navada, da vsakega opehari pri najemščini. Tudi jaz sem mu dvakrat delal, pa mi je obakrat odtrgal.« — Tine, Tine, ali čuješ svojo čast? Sicer pa, ali se ti prav nič ne oglašča vest? Si li popolnoma pozabil, kako se glasi 4. vnebovpijoči greh? No, pa saj tebi se to pač ne šteje v greh, ker si blagoslovljen. Grehi so le za liberalce in reveže, kaj ne Tinkrle!

Razširjajte „Slovenski Dom“!

Gorenjski novičar.

g Iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko. Od nas malokdaj zveste kaj novic. Zadnji čas razburja naše ljudi največ propadla zadruga na Dobravi. Tu se vidi, kam pripelje duhovska politika. Ne stotake, tisočake bo treba plačati zapeljanim kmetom. Ta in oni zna iti vsled tega celo na boben, pa če to ne, pa vsaj čez lužo, kar jih je že

Jesenške novice.

g Občni zbor bratovske skladnice se je vršil v nedeljo. Pri tem obnem zboru so delavski delegatje nastopili, naj se, ker ima blagajna precej premoženja, zviša delavcem penzija in dobivajo tudi nekoliko boljšo bolniško podporo. Gosp. ravnatelj je obljubil, da bo storil, kar bo mogoče. Upamo, da ne ostane samo pri obljubah, ampak da se v resnici že enkrat stori nekaj za delavce, kajti 16 K na mesec pokojnine je pač premalo za živeti, za umreti pa preveč. Vsaj tako menijo delavci: torej pričakujemo in upamo, da klerikalci ne bodo zopet nasprotni zboljšanju delavskih zahtev, kakor so bili še pred nedavnim časom.

g To pravi listek bel, da cesar ga je vzel. Štiri krepke fante so zopet potrdili k vojakom pri zadnjem vojaškem naboru, in sicer br. Franca Bohinca, Miloša Ažmana, Frana Grefflingerja in Antona Bošteleta. Ima pač naš »Sokol« posebno nesrečo, da mora vsako leto poslati nekaj fantov v vojaški stan. No, saj so pa tudi fantje za to.

g Olikani klerikalci. Ko je šel dne 1. maja delavski sprevod skozi Savo, je neki klerikalni prvak na poseben način pozdravil sprevod. Nizko se je priklonil ter ploskal z obema rokama po tistem delu telesa, ki se navadno ne imenuje; mladi in stari »Čuki« so se pa poleg njega prav zadovoljno in široko smejali. Nam ni mnogo na tem, kako si klerikalci tolažijo svojo vest, ker mi smo že vajeni vsakovrstnih surovosti, ampak kaj si neki mislijo o nas tujei, ki se vozijo skozi Jesenice in vidijo take prizore, kakor zadnjič, ko je neki prvak tukajšnjih »ajmohtarjev« v družbi svoje boljše polovice stal tik železniške proge ter v mimo idoči vlak kazal najbolj prijazne slike. Da, da, gospod urednik, le pripeljite se enkrat na Jesenice, pa boste videli take prizore, pred katerimi se naj vsi klovnji, uslužbeni pri raznih cirkuzih kar skrijejo. O naši »ajmohtarji« znajo to seveda vse v čast božjo in blagor domovine.

g Kako so naši »Orli« praznovali prvi majnik. Načelnik »Čukov« je bil že zjutraj ob treh na Javorniku, kjer se je učil plesati, dasi ima že precej križev na hrbtu. Nekaj drugih »Čukov«, katerih imena pa za danes zamolčimo, je pa seveda podnevi opravilo svoje pobožnosti, popoldne so jo pa udarili v nemško kantino, kjer se zbirajo tukajšnji germanski protestantje, češ, zato gremo tja notri, ker so tam kristjani. Vsaj tako so se izjavili. Ko so se pa potem v krščanski kantini dobro pokrepčali in si nalili korajže, so pa šli še nekoliko pogledat veselico brezverskih socialistov, ki se je vršila pri »Jelenu«. Pa nikar ne mislite, da zato, da bi kakšnega brezverca spreobrnil, o ne, pete so jih srbele, plesati se jim je zljubilo. — Heil krščansko - slovenska - čukarska zavednost!

g Kako je klerikalni apostel Čebulj šel v Gorje prositi pomoči zoper antiklerikalce, sporočimo prihodnjič.

Notranjski novičar.

n Z Blok. Nismo se nameravali več baviti z našimi čuki in podobnimi farovškimi podrepniki, toda prevzvišeni naš deželni poslanec France Drobnič nas je s svojim neumnim bevskanjem v »Lažiljubu« št. 17 izzval, da se zopet oglašamo v edinem pravem kmečkem glasilu, v »Slovenskem Domu«. Dasi Drobnič prav dobro vé, da je bil dopis v »Slov. Domu«, tiče se pridige bloškega kaplana, popolnoma resničen, si vendar upa trditi, da je dotični dopis lažnjiv in da je tisti, ki ga je pisal, lažnik. Zakaj torej perete kaplana, ko vendar veste, da je na prižnici res uganjal samo politiko? Menda je vam, g. Drobnič in vašim prijateljem, kaplanova pridiga zato tako ugajala, ker vam je politika sveta reč, vera pa sredstvo za slepe miši loviti. Kdor ima vero za postransko reč kakor vi in vaši somišljeniki, temu ni mar ne za Kristusovo smrt in za njegovo trpljenje, ampak mu je samo za to, da dela z vero dobro kupčijo. Počakajte hvalevredni in dobrotljivi Mramor! Za solncem pride vihar, ki bo odnesel marsikakega takozvanega dobrega katoličana, da ne bo mogel več odirati revnih kmetov. Mislite, da bomo kmetje zmeraj tako neumni, da bi se pustili odirati od ljudi, katere hvalijo naši duhovniki. Sicer pa duhovniki že vedo, zakaj vas hvalijo. Ljudje vaše vrste delajo za duhovnike, zato pa delajo duhovniki ob raznih volitvah za svoje pomočnike. Za dopisnikom »Slovenskega Doma« pa nikar preveč ne stikujte, sicer zgubite še tisto 65 las, ki jih imate. Predno ga bode zasledili, vam bo še marsikako bridko, a resnično povedal v obraz. Za danes vam povem le še to, da bo tudi vaše slave konec.

n Bloški čuki, pristni čuki. V nedeljo, dne 1. maja, so bili nekateri čuki zbrani v Jerajevi bajti. Ko so opravili svoje čukanje, so se pa razkropili na vse strani. Nekateri so šli v Lavričevo gostilno v Novi vasi. Ko so se ga prav dobro nasekali, so začeli rogoviliti in premetavati Ciril-Metodove vžigalice in Ciril-Metodov nabiralnik. Dasiravno je bolj klerikalna gostilna, gre vsa čast g. Lavriču. Ko je prišel v gostilno in je vprašal divjake, kdo jih tako uči, je dobil odgovor: »Kaplan nas je našuntal«. Potem jim je pa vse pošteno zasolil, čuki so se pa vsi oskubili, da so mogli plačati. Ne vemo, kaj je nasprotnega na vžigalicah družbe sv. Cirila in Metoda. Gotovo bode čuke v oči slovenska trobojnica, ki se nahaja na škatljicah vžigalic. Delo bloških čukov zasluži vse priznanje!

n Sove na Blokah. Te bloške nebeške deklice so se pripravljale za neko pojanje,

katero so opravile v četrtek na vnebohod v Lahovem skladišču. Par dni pred tem delom so naprosile dva dečka, da sta jim šla nabirat bršlinj za okrasitev Lahovega skladišča. Sin Alojzija Marolta iz Nove vasi pa je pri nabiranju bršljina tako nesrečno padel s smreke, da si je zlomil nogo. Drugi deček je takoj tekel domov iz gozda, da so šli z nosilnicami v gozd po nesrečnega dečka. Očetu Maroltu ni drugega kazalo, kakor z dečkom v bolnišnico v Ljubljano, kjer zdaj revček bolečine trpi. Koliko bi imeli farizeji govoriti, ko bi se kaj takšnega zgodilo pri »Sokolih«. Zdaj, ko so pa Marijine device provzročile nesrečo, je pa vse dobro. Starši, to vam naj bo v svarilo, da ni treba svojih sinov in hčera pošiljati v društva, v katerih se človek pokvari duševno in telesno.

n Iz Vrem. Gospod župan, prav potrebni ste, da bi se vas nekoliko za ušesa prijelo, ker ne spolnujete svojih dolžnosti. Že pred enim letom bi moral biti končan kanal v spodnjem delu vasi Britof, a danes niti začet ni. Mi, ki smo na spodnjem delu vasi, moramo v deževnem vremenu gnojnico do kolen bresti, a v vročini je pa tak smrad, da ni prenašati. Tudi teče z več dvorišč zgoraj ceste gnojnica po deželni cesti in ta pride zopet vsa do nas. Bolj skrbe oče župan za svoje odbornike. Eden izmed njih je občinski sluga, drugi čuvaj, tretji občinski živinooglednik itd. Slavno e. kr. okrajno glavarstvo v Postojni ima sedaj dovolj oči odprte, naj svojo dolžnost napravi, ker oče župan jo gotovo ne bo. Za danes samo to, prihodnjič kaj več.

n Iz Vipave. V svrhu posebne reklame služi, kadar prirede »Vipavski orli« in druga »njih« društva kakšno veselico, tudi leca. Zares nova moda, slišati raz lece mesto božje besede, naznanilo veselice in obenem vabilo ter priporočanje obiska tistih. In tako je tudi preteklo nedeljo, dne 8. majnika, g. dekan Lavrič oznanjal s posebnim naglasom sledeče: »Vipavski orli« prirede v nedeljo, dne 15. majnika, igro »Turški križ«, ob tej in tej uri popoldan ter naznanil še celo cene sedežev in stojišč. — Svetovati bi bilo raznim društvom, da v takih in enakih slučajih v prihodnje, mesto da naroče vabila ali lepake, naprosijo duhovščino, da naznani nameravane prireditve raz leco vsaj osem dni pred vprizoritvijo. To bi bilo na vsak način ceneje, kakor pa tiskana vabila ali lepaki. Ako naredi duhovščina svojim društvom tako reklamo brezplačno, bo gotovo tako prijazna, da stori to uslugo že zaradi enakopravnosti tudi drugim društvom, ako ne brezplačno, pa vsaj po znižani ceni.

n Iz Vipavskega. Nekdo hoče zadnji čas na vsak način prepričati kolege svoje z raznimi dopisi v »Slovenca« in »Domoljubu«, da se je spreobrnil. Stanovski kolegi pa taki hitri spremembi prav nič ne zaupajo. Gotovo se je zvedelo, kako je bil

večkrat v družbi naprednjakov nediskreten napram kolegom svojim. Drugi pa zopet trde: da je mož zašel med dopisnike, je vzrok ta, ker je pred kratkim zgubil »zvesto prijateljico« še »izza prejšnjih let«, s katero je marsikateri popoldna preklepetal in pri tem sta pridno praznila kozarčke, da so nje deviška lica kar žarela od posebne rdečice. Zlobni jeziki pa govore, da je že našel nadomestilo za omenjeno zgubo in celo kar v dvojni meri.

n **Bralno in pevsko društvo »Draga«** v **Tevčah** priredi dne 22. maja svojo prvo veselico v zvezi s plesom. Izborni spored, krasen razgled po vsej divni vipavski dolini, kristalen »vipavček« in vse to spremljano od milodonečih glasov prvaške godbe mora marsikateriga privleči v našo vasico. Gotovo tudi vi sosedje, Kranjci, ne zamudite tega užitka! K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

n **Zagorje na Pivki.** Dne 16. maja, binkoštni ponedeljek, na dan »shoda« priredi tukajšnje »Gasilno društvo« skupno s »fantovskim klubom« veliko ljudsko veselico. Ob tej priliki predstavlja »fantovski klub« igro »Moč uniforme«. Pevske točke izvaja domači pevski zbor. Za dobro pijačo, jed in godbo za ples je preskrbljeno. Veselica se vrši v prostornem »Gasilnem domu«, pred katerim bodo tudi postavljeni šotori.

n **Iz Senožeč.** Ker v vašem cenjenem listu vedno berem cene mesa v Ljubljani, bo mogoče vas, kakor cenj. bralce zanimalo vedeti, kake cene mesa imamo tu v Senožečah, to je popolnoma na deželi, kjer nima mesar niti polovico toliko stroškov, kakor ljubljanski mesar, in ko živino kupuje, kakor sam hoče. Pri vas je cena mesa od 90 vin. do 1 K 40 vin., torej I.a vrste po 1 K 40 v., a pri nas stane kilogram takega mesa 1 K 44 vin., kakršnega se zljubi mesarici odrezati, to je najnižje vrste. Če pa hočeš imeti količkaj boljši kos, pa stane do 2 K in še več. Torej ljubljaničan lahko je meso za 90 vin. do 1 K 40 v. kilogram, a Senožečan mora plačati dobro meso, če ga hoče jesti od 1 K 44 vin. do 2 K in še višje. Ker imamo že v vseh obratih, kolikor jih je zastopanih v Senožečah, konkurenco, ne bi bilo napačno, če bi se tu nastanil še en mesar, saj ni bližje nobene mesnice, kakor v Divači in Postojni, torej 2-4 ure oddaljeno odtod. Pristojne oblasti pa bi tudi tukaj lahko malo pogledale. — Eden iz med večih.

Novice iz Postojne.

n **Pešizlet** se je vršil v četrtek dne 5. t. m. telovadnih društev »Sokol« iz Logateca, Cerknice in Postojne v Planino, kjer je imel br. Zorko Stritar predavanje o »Sokolski ideji«. Svojo nalogo je imenitno izvršil, za kar je žel tudi obilo pohvale. Videlo se je, da je sokolske strokovne liste dobro prestudiral. Grajati moramo le navzoče Sokolstvo, da ni redno do-

šlo k predavanju ter s tem motilo brata predavatelja. Sokolska disciplina in točnost bi morala biti tudi tu na mestu.

n **Za »Sokolski dom«** v **Postojni** so darovali: gdč. Helena Kraigher za prodane bloke 10 K, gdč. Ema Burger za blok 5 K, gdč. Slava Burger za dva bloka 10 K, »Šramelj« nabral »Pri Kroni« 5 K, brat Krsto Sušic za prodani blok v Planini 5 K, g. Ivan Stritar, Ljubljana, 5 K, brat Zorko Stritar II. obrak 10 K, br. Avgust Kraigher za prodane bloke 17 K 60 vin., g. Jernej Rupnik 1 K, br. Miro Vičič za prodani blok 5 K, »Šramelj« nabral v Cirknici 5 K 40 vin., br. Adolf Jurca 5 K 50 vin. Vsem srčna hvala ter sokolski na zdar!

n **Tamburaško dramatično društvo »Sovič«** v **Postojni** priredi na binkoštno nedeljo ob 8. zvečer zabavni večer v prostorih hotela »Ribnik«. Gostje dobro došli.

n **Binkoštna veselica v Postojnski jami.** Posebni vlak odhaja binkoštni ponedeljek, dne 16. maja, iz Ljubljane ob 10. poldne; iz Trsta ob 8. uri 40 min., z Reke ob 8. uri 30 minut, iz Kormina ob 8. uri in iz Pulja ob 7. uri 10 minut. Med veselico v jami, ki se vrši ob vsakem vremenu, koncertirajo razne jamske godbe, tudi polnoštevilna mestna godba iz Pulja. V jami uraduje c. kr. jamska pošta in vsem tam oddanim razglednicam se pritisne pečat jamske pošte ter se razpošiljajo naravnost od tam v vse dele sveta. Vstopnina v slavnostno razsvetljeno jamo znaša samo 2 K za osebo, vsako nadaljno znižanje vstopnine je popolnoma izključeno. Veselica se prične ob 3. popoldne.

n **Pevsko društvo »Postojna«** v **Postojni** priredi v nedeljo po Binkoštih, to je 22. t. m., pešizlet na Unec. Upamo, da bo letošnji izlet tudi tako lepo uspel kakor lanski v Orehek, kajti na sporedu so pevske točke moškega kakor tudi ženskega zbora. Poleg tega smo tudi prepričani, da bo vsakoga izletnika razveselila in zadovoljila gostoljubnost, s katero so nas še vedno sprejemali na Uncu. Prijatelji petja in poštene zabave dobrodošli!

n **Deželni šolski svet** še sedaj ni rešil pritožbe staršev onih otrok, ki obiskujejo izvenšolsko telovadbo. Se pač rešuje pri nas vse tovrstnim potom.

n **Na adresi mestnega oskrbnništva.** O temnih večerih bi pač tu in tam gorela lahko kaka žarnica, kar pa dosedaj ni slučaj. Človek bi mislil, da je v kaki zagorski vasi, a ne v mestu Postojni. Menimo, da je to štedenje neumestno ter naj se raje kje drugje bolj štedi, ker za telesno varnost davkoplačevalcev je treba tudi malo ozir jemati. Saj se lahko človek ubije pri tej egiptovski razsvetljavi ali nogo zlomi vsled vestnega oskrbnništva za mestno razsvetljavo. — Eden, ki bi se kmalo zgubil v Postojni vsled teme.

Jz Jlirske Bistrice.

n **Umrta je** gospa Kagar, roj. Žnidaršič. Zapustila je mnogo raznim društvom, kakor za »Sokolski dom«, za gasilce, za »Čitalnico«, za bistriške reveže in drugim, kar priča, kako blaga je bila pokojnica. Ta je imela veliko blažji namen kakor pa Valenčič iz Trnovoga, po dom. »Ječek«, ki je zapustil le za cerkve in za samostane in vendar mu nihče ne reče: »Naj počiva v miru!« Blaga pokojnica je vedela, kaj je v ljudsko korist in kaj ljudstvu res koristi. Za to je tudi imela res krasen sprevod k zadnjemu počitku. Spremili so jo ognjegasei z zastavo, »Sokol« z zastavo, »Čitalnica« in mnogoštevilno občinstva. Lahka ji zemljica!

n **Preteklo nedeljo, 24. aprila**, so imeli člani slovenskega gledališča iz Ljubljane pri nas dobro uspelo igro »Sebastian, veliki knez Georgijski«. Posebno je bila jako izvrstno pogojena vloga Sebastiana, ki jo je igral g. Nučič. Tudi druge vloge so nam vsem ugajale. Toda potrebno bi bilo, da bi večkrat napravili predstave tudi z lastnimi močmi. Posebno bistriška čitalnica bi mogla kaj delati in ne tako dremati ali celo spati. Toda višjih ni mnogo, a nižji pa nočejo iti tja, kjer se jih prezira. Toda nobena stvar ne bo uspevala, ako ni nižjih slojev zraven. Kaj pomaga govoriti, pa nič delati! Boljše je, da se malo govori, pa veliko misli in dela. Lahko nekateri denejo roko na srce in rečejo: Mea culpa!

n **Nekako čudno se godi . . .** Pred nedavnim časom sem sedel v neki gostilni in pri drugi mizi več navdušenih možakov. Pili so pivo. Razgovarjali so se večinoma o narodnih zadevah in kako nas kruti sovrage, Nemece, od ene strani, Italijan od druge strani tišči k tlom, da bi bilo potrebno, da bi se še bolj postavili v bran sovrugu. Pili so in govorili. Tudi so govorili in sklepali, kako se je sovruga najlažje ubraniti. Ni treba kričati, je rekel nekdo, ampak rajši mu tako napraviti, da bo sam hote ali nehote nas zapustil. Govorili so to in ono in zraven seveda pili. In kaj so pili, pivo iz nemške pivovarne, ki ima zalogo v naši ljubi res narodni Bistrici. Kaj koristi darovati za našo Ciril - Metodovo družbo, ko zraven tega mečemo takorekoč tisočake našemu sovrugu v nikdar sito žrelo. Kaj hočejo nabiralniki in prispjevki?! Narodnost, kje si, kje . . .?

n **Pogovor treh »Marijinih devic«.** Mica z debelo knjigo pod ramo: Veš kaj, Tona? Čuj, čuj, Topolčani so bili v »cajtengah«, da nimajo niti pol metra blata po tleh. — Tona: Jej, jej! Kdo pa je bil tako velik grešnik, da je napravil tako vnebovpijoč gréh? — Mica: Tisti Polde tam iz Topola, ki bo pa šel živ v pekel. No, saj mu bodo že pomagali in ga naučili »manire«. Stari Purga se vedno baha, kako ga bo. No, saj je prav, da ga. — Tona: Kaj pa pravi Polde k temu. Ali se kaj boji. —

Mica: Pravi? Da blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.

n »Bistriški Sokol« je izletel letos prvič dne 1. maja, in sicer v Zagorje na Pivki. Imel je tam javno telovadbo. Izlet je bil nekaka agitacija za ustanovitev »Sokola« v Zagorju. Upamo, da se bo dalo napraviti, in da bodo Zagorci, ki slove kot navdušeni za dobro stvar, ustanovili in dobro delovali s »Sokolom«. Saj tako navdušenih fantov in mož je malokje, kot so Zagorci, kar smo se pri izletu prepričali. Torej Zagorci, pogum, na noge in zdravo misel v glavo pa bode, začetek, ki je vsak težak, z lahkoto izveden. Torej: Na zdar! — Ob tej priliki ne smemo pozabiti naših pridnih prodajalcev listkov za »Sokolski dom«. Kar po hišah so prodajali in Zagorci seve tudi radi kupovali. Posebno moramo pohvaliti sestro Kovačič in vse tri brate Tomšiče. Živeli! Da bi bilo mnogo posnemovalcev, potem bi pač hitro rasel »Dom«. — Vsem darovalcem lepa hvala!

n Trnovski »Čuki« so pa res imenitni tiči, ki sedijo radi pri poliči in radi pojejo in kvakajo, pa za dekleti skakajo. Dekleta pa so pametna, se »Čuk« in »Sova« vzame ta za podrame, pa gremo, da nas ljudje ne vidijo, tja v skriti kraj, o skriti kraj! Kako prijetno je sedaj. Saj Tone Škudov tudi je zaljubljen do ušes; kaj ne? Pa smolo ima hudo, vrag; ker vsaka vrže ga čez prag in reče vsaka mu smeje, da muha mu na nosu je, ter kadar jo odpravi proč, ga zopet vrgla bo rekoč: »Kar »Čukov« je v Trnovem tu, se smili večnemu bogu, da mladi ste, nedolžni vsi in zraven pa zaljubljeni. Rdeča srajca in dekle, navadno rado skupaj gre . . . »Marinarice« »lepe, mlade« imajo le »Čuke« rade. Zatorej »Čuk« in »Sova« vkup, pa bo blagoslovljen kup. Saj gre v hvalo vse bogu in morda tudi tu molitev, ki se moli zdaj: »Čuk« in »Sova« v nevidni kraj . . .!

Semanjska sleparija zopet na delu.

Ko je šel dne 4. maja popoldne posestnik Ivan Weber s Kočevske Reke iz Kočevja s semnja, se mu pridruži nek neznanec in ga nekoliko časa spremlja. — Kmalu pride pa nasproti nek drug neznanec ter ju slovensko povpraša, če nista našla kake denarnice. Ko ta dva odgovorita da ne, jima reče: »Pa se mi pustita preiskati«, kar se je takoj zgodilo. Najprvo je »izgubitelj« preiskal Webrovega spremljevalca, potem je prišla vrsta pa na tega. Ko mu vzame iz žepa listnico, jo da v roko spremljevalcu, ki je Webru stopil ta čas, ko je oni svoj posel še nadaljeval, za hrbet. Končavši preiskavo, je konstatiral, da nima nihče izmed nju njegove denarnice ter vzela listnico onemu iz rok in jo zopet dal Webru nazaj. Weber je šel, nič hudega sluteč, svojo pot dalje, ta dva pa sta ostala za njim. Ko mož pogleda čez dlje časa v listnico, je našel v nji mesto svojih 450 K,

nek papir, katerega mu je bil spremljevalec med preiskavo za hrbtom zamenil z bankovci. Tukaj podamo tudi popis sleparjev, katerega je dal nek očividec slučaj: Eden je velik, okoli 30—40 let star, plavih brk, sicer obrit, je imel plišast klubuk, črno oblečen ter je imel v roki nek črn zavitek, bržkone drugo obleko za preobleči. Drugi je bil v svetlosivi obleki, dolge hlače z zelenim podšite, suknjič je imel pod vratom zapet, mehak, črn klubuk, ki je bil v sredi vdrt in sivo pelerino s kapuco. Le-ta je bil od prvega manjši, star tudi od 30—40 let ter je imel črne brke in brado. Sumi se, da sta imela tudi komplica, ki so ga ljudje opazili v obližju. Ta je bil srednje velikosti, rdečega obraza in sivo oblečen.

Ameriške novice.

a Razne novice. V Readingu, Pa. je umrl 22letni Mihael M u c, doma iz Kriovoglavie pri Metliki na Dolenjskem. — Radi poškodbe na palecu — smrt. Dne 11. marca je padel v kovačnici Antonu Kočevarju kos železa na palec. Kočevar je moral iti v bolnico, kjer so mu zdravniki palec odrezali. Ker se mu je pa zastrupila kri, je že 6. aprila umrl. Pokopali so ga v Toweru, Minn., kjer prebiva žena in več nepreskrbljenih otrok. — Dne 15. aprila je umrl znani podjetnik Josip Tušek iz Jolietu. Tušek je prišel ob pamet nad izgubo svoje lastnine. Bil je svoje dni zelo podjeten in uspešen v svojih spekulacijah, tako da si je napravil precejšnje premoženje. Pa končno se je zaspekuliral in je izgubil vse. To ga je tako grizlo in peklo, da se mu je naposled omračil duh. Dne 5. aprila so ga morali spraviti v tamošnjo bolnišnico sv. Jožefa, kjer je že čez nekaj ur zbesnel in utekel, pa so ga kmalu prijeli in potem oddali v bližnjo blaznico v Kankakee, kjer so ga strogo čuvali do smrti. Nesrečni Tušek je dosegel starost 47 let. Oženjen je bil 14 let ter zapušča poleg obolele žene četvero otrok v veliki siromaščini. Naj počiva v miru!

LISTEK.

Ta naša Slovenska.

(Prosto po J. Macharju.)

(Konec.)

Drugega jutra je bilo važno posvetovanje. Pri prejšnjih fratrovih obiskih je imel za spremljevalca starega Riharja, pošteno pobožno dušo, ki mu je vlekel od hiše do hiše voziček, na katerega je kapucin nalagal milodare. Na večer je pa odpeljal Rihar voziček celo do železniške postaje dve uri daleč, in nesebični mož je bil zadovoljen s fratrovim: »Tak, bohlonej, Rihar.« — Toda starega Riharja ni več, stanuje že »nad zvezdami,« drugega take-

ga človeka pa ni v celi vasi . . . Kaj torej storiti?

Gospod župnik premisli . . . »Mogoče občinski sluga Kordež? Toda to je mrha, cigan, tako nekakšen socijaldemokrat, ki bo nazadnje še zahteval napitnino . . . No, kaj se hoče!«

Kuharica Ana pripelje Kordeža. Gospod župnik mu pojasni, kakšno nalogo ima, mimogrede omeni revni samostan in uboge brate ter kako napitnino. Kordež premeri z izkušenim pogledom fratra, in ekspedicija se odpravi na pot. Kordež si je izposodil od prijatelja voziček.

Frater je šel od hiše do hiše. Povsod je razdajal podobice otrokom, ženskam, storkam in moškim ter povsod izdrdral sledeč kratek nagovor: »Reven klosterbruder prosi za bogijme Kristus za reven kloster.«

In dobri ljudje so se usmili revnega klostera za bogijme Kristus ter dajali, kar so imeli: žito, krompir, jajca, kokoši, moko, kruh, kolačke, in to vse je nakladal ubogi »klosterbruder« na Kordežev voz. Kar je dobil v denarju, je spuščal v globoke žepe svoje kofetaste obleke. In darovi so rastle in rastli, Kordežu so se napejnale mišice na rokah in nogah in pot mu je curljal po licu. Bilo je lepega, jesenskega dne in solnce je tudi še grela.

Okrog poldne voziček odpove službo. Njegov hrbet ni več zadostoval. Frater pogleda Kordeža: »Kaj zdaj?«

»Da, kaj zdaj?« je razumel Kordež.

»Fuz na ajznpon,« je menil kapucin.

»Da, voz na ajznpon, to rabiva,« prikimava Kordež.

Frater stopi zopet v župnišče. Kordež je čakal. Čakal je uro, čakal dve, potem se frater zopet pokaže, rdeč, malo len. Očividno se je dobro nakosil.

»Fuz maš,« se oglasi frater.

»No, samo da ga imaš, to je dobro,« reče Kordež.

»Zelak, pridni covek.«

»No, seve, seljak je priden človek.« In priden človek pripelje skozi neka vrata voz. Kmet širokega obraza in plavih oči. Kordež mu izroči tovor iz svojega vozička. Kmet je obstal pri vozu in čakal, frater in Kordež se pa napotita na drugi konec vasi.

Okrog štirih priškriplje voziček iznova. Kordež je sklanjal glavo, obteženo z vrvjo, voziček je bil zopet poln. Slovenska ima pobožne otroke, ki niso zakrknjenega srca. Kordež preloži tovor na voz, si poravnava čepico in obstoji.

Frater ga vprašuje pogleda.

»Priden covek.«

»No, sem priden človek, toda zastonj vam ne bom vlačil.«

Frater ni razumel. Kmet, sedeč na kozlu na vozu, se tudi ni spoznal v materščini Kristusovega služabnika.

»Namreč napitnino,« je menil Kordež .

»Priden covek,« ponovi frater.

»Tringelt,« se spomni Kordež na primerni izraz.

»Ah so! Maš otroče!«

»Imam otroke.«

Frater seže v žep in ujame dve sveti podobici. Ti dve sta mu še ostali od cele pošiljatve tvrdke Schick in Rosenbaum z Dunaja.

Kordež ne stegne roke po svetih podobicih: »Trin'gelt,« in pomembno pobobna s konci prstov ene roke po dlani druge: Frater zardi. Zopet poseže v žep, privleče pest denarja, izbere desetico in jo poda Kordežu.

Kordež odkima z glavo. »Tri krone,« reče in vzdigne tri prste.

Frater še bolj zardi, zopet seže v žep in privleče tri desetice.

»Krone,« zopet odkima Kordež.

»Unverschämter Lump,« (nesramen lopov) zagodrnja brat in se napoti v župnišče.

Za hip se vrne z gospodom župnikom.

»Kordež, Kaj je pa to?« mu zagrozi gospod župnik. »Kakšna sramota je to! Ali ne veste, da je to reven menih!«

»No, če bi imel toliko, kar ima ta tukajle na vozu, bi bil zadovoljen, gospod župnik,« predrzno odgovori Kordež. »Moram dati eno krono za izposojilo vozička.«

»Nesrečen človek! Za izposodbo vozička eno krono! Ali, ste ob pamet! Za eno krono bi bil frater lahko dobil kočijo!«

»Naj bi si bil torej najel kočijo! Pogledajte na moje krvave žulje, gospod župnik!«

Gospod župnik spregovori par besedi s kapucinom. Frater zopet zardi, toda seže v žep in pomoli Kordežu dve kroni.

»Tri!« in Kordež vzdigne tri prste.

Frater prida še krono.

»Nikdar več ne pojdem z njim!« izjavi Kordež.

»To vas bo drago stalo, Kordež!« reče resno gospod župnik.

Drugi dan je dobil župan občine to-le pismo (prinesla ga je kuharica Ana):

Slavnemu županstvu v Črešnjevcu.

»Lakomnost občinskega sluga Kordeža spravlja našo občino v slab glas. Nikjer, kjerkoli je frater kapucin na beri, ne jemlje sluga ničesar, ker ve, da s tem daje miloščino ubogemu samostanu. Naš občinski sluga dela skoro nasilje ter hoče polovico bere zase. To je tako sramotno postopanje, da se ne more

in ne sme trpeti od županstva, katero osramoča tak nesramen sluga.

Ali mar ni občinski sluga dolžan, vršiti svoje službe? In zlasti, kadar dobi primerno nagrado? Saj mu je brat kapucin ponujal dve prekrasni sveti podobici! Toda Kordeževa samogoltnost je znana, in znana je tudi njegova mlačnost v verskih zadevah...

Obveščam Vas o tem neprijetnem dogodku, da bi se odvrnilo podobno sramoto od naše občine.

V Črešnjevcu, dne 5. oktobra 1904.

K. Dolinšek.

Župan je prebral pismo in ga vrgel v koš.

Gospod župnik je čakal. Nič. Kordež je uradoval dalje.

Gospod župnik si reče: »Kakšen gospodar, takšen sluga. Najbrž sta oba liberalca. Toda le počakaj, gospod župan! Bož že videl, ko pridejo volitve!«

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 7. maja 1910.

Linc: 84, 52, 44, 17, 49.

Trst: 26, 63, 50, 28, 84.

Dvignjene v sredo, dne 11. maja 1910.

Praga: 9, 33, 28, 25, 45.

Med 50 recepti

boš gotovo našla marsikatero, po katerih bodo Pekatete tibi in tvojcem izborna dišale. Naroči si kuharsko knjigo pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici. Do biš jo zastonj.

4 18 10

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn M. Adlersflügel

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.

21 42-10

Posestvo

z gosp. orodjem in poslopjem ter živino na prodaj. Nad 15 oral. Uršula Oblak, posestnica, Polje št. 8. p. Krmelj, Dolenjsko. 39 3-3

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	52
1 " " " II. " . . .	1	—	1	32
1 " " " III. " . . .	—	90	1	20
1 " telečjega mesa	1	40	1	80
1 " prašičjega mesa (svezega) . . .	1	80	2	—
1 " " " (prekajenega)	1	88	2	20
1 " koštrunovega mesa	1	12	1	20
1 " jagnjetovega mesa	1	60	—	—
1 " kozličevega mesa	1	80	—	—
Prašiči na klavnici	1	30	1	50
1 kg masla	2	60	2	70
1 " masla surovega	2	50	2	60
1 " masti prašičje	2	20	—	—
1 " slanine (špeha) sveže	1	80	2	—
1 " slanine prekajene	1	90	2	—
1 " sala	2	—	—	—
1 " surov. margarinskega masla	2	10	2	20
1 " kuhan. margarinskega masla	2	20	2	30
1 jajce	—	5	—	6
1 l mleka	—	20	—	—
1 " posnetega	—	08	—	10
1 " smetane sladke	—	—	—	—
1 " kisle	—	80	—	90
1 kg medu	1	20	1	40
1 " čajnega surovega masla	3	—	3	20
1 piščanec	1	20	1	30
1 golob	—	40	—	45
1 raca	—	—	—	—
1 gos	5	60	5	80
1 kapun	—	—	—	—
1 puran	5	90	9	—
100 kg pšenične moke št 0	44	50	—	—
100 " " " " 1	44	—	—	—
100 " " " " 2	43	50	—	—
100 " " " " 3	42	50	—	—
100 " " " " 4	41	50	—	—
100 " " " " 5	39	—	—	—
100 " " " " 6	35	—	—	—
100 " " " " 7	31	—	—	—
100 " " " " 8	15	—	—	—
100 " koruzne moke	19	—	—	—
100 " ajdove moke I.	36	—	—	—
100 " ajdove moke II.	33	—	—	—
100 " ržene moke	30	—	—	—
1 l fižola	—	20	—	30
1 " graha	—	36	—	40
1 " leče	—	36	—	40
1 " kaše	—	20	—	22
1 " ričeta	—	20	—	—
100 kg pšenice	28	40	—	—
100 " rži	18	80	—	—
100 " ječmena	17	60	—	—
100 " ovsa	17	80	—	—
100 " ajde	16	60	—	—
100 " prosa belega	17	40	—	—
100 " " navadnega	—	—	—	—
100 " koruze	14	80	—	—
100 " krompirja	5	20	5	40

Lesni trg.
Cena trdemu lesu 10—K—11 K
Cena mehkeemu lesu 9 K.
Trg za seno, slamo in steljo.
Na trgu je bilo
6 voz sena 6 50 7 —
1 " slame 5 50 6 —
— " stelje — — — —

Fr. Mally & dr.

Parna opekarna in tvornica za zarezano opeko

v Srednjih Gameljnih pri Ljubljani.

Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta 2,

priporočja

30 5-4

zarezano strešno opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd.

najboljše kakovosti in v poljubni množini.

Za trpežnost zarezane opeke I. in II. vrste se daje najobširnejše jamstvo.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti našega srčno ljubljenega sina oziroma brata, gospoda

Andreja Kobola

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, darovalcem vencev, pevcent, fantom in dekletom, zlasti preč. gosp. župniku Kalanu in sploh vsem, ki so predragega pokojnika v boleznih obiskali in tolažili ter ga spremlili k zadnjemu počitku. 46

V Podkrajju, 6. maja 1910.

Žalujoci ostali.

Vajenca

sprejme

Stojzij Fabian, čevljarški mojster
v Črnomlju. 44 2 1

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“
priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno
brivnico
in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.
Svoji k svojim! 20 52-43

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v

Moč! gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete ~~SLADIN~~ ~~SLADIN~~

Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi. . .

Lekarna pl. Trnkóczy
v Ljubljani zraven rotovža. . .

Posojilnica za ilir. bistriški kraj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Trnovem

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 4. ure popoldne,

jih obrestuje po 4 1/2 %

ter pripisuje nevzdržane obresti vsacega konec leta h kapitalu.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da ga bi zaračunala vlagateljem.

Za varnost vlog jamči 627 zadržnikov z vsem svojim premoženjem in rezervni zaklad z 49.971 K 81 h.

Posojila daje posojilnica po 5 1/2 % na osebni kredit in proti vknjižbi. 7 13-5

*
Popravila in preobleke točno in ceno.

Popravila in preobleke točno in ceno.

Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

3 52-10

Josip Vidmar

v Ljubljani

Pred Škofijo 19,

Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Josip Dekleva,

Gorica, ulica Municipio št. 1. 32 10-6

Prva slovenska tvrdka, ki se bavi že nad 25 let s prodajo jamčenih dobrih

šivalnih strojev,

za vse sloje in po nizkih cenah. V zalogi ima tudi

trpežna dvokolesa:

Premier, Ipog, Regent in Bourir s prostim tekom in gramofone brez trobilnika.

Prodaja tudi šivanke za Singerjev stroj po 70 vin. tucat, plašče za dvokolesa po K 5-50, pnevmatika K 4-50 in više. Izvršuje vse poprave ceno, in hitro. Cenik pošlje na zahtevo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3,000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-42

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino prodaja zadruga

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek.

Umetna gnojila

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev **takoj** pri zadrugi

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Moko

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Vino

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, goriško, istrijsko, zanesljivo pristno, izborno kapljico dobavlja od 56 l naprej zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

10 48-15

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem zadružnem domu.

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa

K 81,116.121-11

upravnega premoženja

K 20,775.510-59

Obreštuje hranilne vloge

po **4¹/₂ %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obreštuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad

kron 20,000.000.

Posojuje na zemljišča po 5¹/₄ % z 1¹/₂ % na amortizacijo ali pa po 5¹/₄ % brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

3 52-19

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Razglas.

Izvršuje pooblastilo občnega zbora Ljubljanske kreditne banke z dne 3. marca t. l. sklenil je upravni svet v svoji seji dne 3. maja t. l. zvišati delniško glavnico od **3 na 5 milijonov K** ter v to svrhu razpisati subskripcijo

IV. izdaje delnic Ljubljanske kreditne banke v znesku K 2.000.000.— nom. to je 5000 delnic à K 400.—

pod sledečimi pogoji:

- 1.) V prvi vrsti imajo pravico prevzeti nove delnice **lastniki starih delnic** po kurzu **K 420.—** za komad in sicer pripadata na vsake **3 stare 2 novi delnici**.
- 2.) Ostale delnice ponudijo se **novim subskribentom** in dosedanjim delničarjem, v kolikor podpišejo ti v razmerju starih delnic večje število novih, in sicer po kurzu **K 445.—** za vsako delnico. Razdelitev delnic si pridržuje upravni svet.
3. Kot prvi obrok je plačati takoj pri subskripciji **K 120.—** oziroma **K 145.—** za vsako delnico, ostanek pa, to je **K 300.—** najpozneje **do 30. junija t. l.**; plača pa se lahko takoj tudi celi znesek. Od plačanih zneskov povrnejo se do 31. decembra 1910 $4\frac{1}{2}\%$ ne tekoče obresti, ker bodo imele nove delnice kupon za l. 1911.
- 4.) **Vpisovanje (subskripcija) novih delnic se vrši**

od 15. do 31. maja t. l.

Prijave sprejemajo:

Centrala v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu;
Živnostenská banka v Pragi in na Dunaju;
Prva hrvatska štedionica v Zagrebu in njene podružnice v Varaždinu, Osjeku,
Veliki Gorici, Sisku, Virovitici, Cerkevnicu, na Reki, v Zemunu, Belovaru, Delnicah in
v Kraljevicu;

Jadranska banka v Trstu in Opatiji;

Banka i štediona za Primorje na Sušaku in podružnici na Reki in v Bakru.

Lastniki starih delnic morajo predložiti svoje delnice — in sicer samo plašče —, pri navedenih subskripcijskih mestih v svrhu prekolokovanja; tam se sprejemajo tudi vplačila proti posebnim potrdilom.

Pojasnila, kakor tudi potrebne tiskovine daje radevolje Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice Ljubljanske kreditne banke pri dividendi leta 1909 domala s 6%, se te za plodonosno nalaganje denarja prav toplo priporočajo.

Prepričani smo torej, da se bodele našemu vabilu k subskripciji gotovo kar v največjem številu odzvali ter na ta način prispevali tudi Vi k razcvitu in razvoju obrti, trgovine, industrije, sploh celokupnega narodnega gospodarstva naše domovine.

45 2 1

Ljubljanska kreditna banka.